

I. ГЕОГРАФІЯ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПИТАННЯ

УДК 911.3

<https://doi.org/10.17721/2308-135X.2021.61.3-12>

Машіка Ганна Василівна,
доктор географічних наук, доцент
Нич Тетяна Василівна,
кандидат географічних наук

Ужгородський національний університет, м. Ужгород, Україна, e-mail: mashika.g.v.@i.ua

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна, e-mail: tatyana2510@ukr.net

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Метою статті є проведення аналізу існуючих підходів до розуміння виходу з кризової ситуації Карпатського регіону спричиненої пандемією COVID-19, визначення позиціонування туристичної сфери та положення її відносно інших природно-географічних сфер, виокремлення її основних функцій та проблем, що заважають належному виходу з кризової ситуації. Розробка напрямків та перспектив розвитку туристичної сфери Карпатського регіону.

Методика. Дослідження проведено на основі аналізу наявних літературних джерел по даній тематиці, застосування сферичного підходу для аналізу позиціонування туристичної сфери Карпатського регіону та визначення її складових. Опрацьовано наявні вітчизняні та закордонні літературні джерела та співвідношення зазначених понять в межах цієї літератури про COVID-19.

Результати. Досліджено теоретичні та методичні проблеми співставлення понять зв'язаних з туристичною сферою Карпатського регіону, її елементів та їх взаємозамінність та взаємопов'язаність в період пандемії Covid-19. Запропоновано схему виходу туристичної сфери та її складових з кризи. На основі сферичного підходу запропоновано модель туристичної сфери в пост-COVID-19 період, яка розглядається нами як модель, що формується в межах модельної території – Карпатський регіон, враховуючі наступні елементи: суспільно-демографічний, соціально-духовний, політично-економічний, природно-екологічний, інформаційно-технічний. В межах кожного елемента, що має значний вплив на туристичну сферу виокремлено по три основні вектори, що мають найбільший вплив на туристичну сферу.

Наукова новизна. Необхідність цього дослідження викликана тим, що незважаючи на те що наслідки та вплив Covid-19. До сьогодні не можливо в повній мірі оцінити. До сьогодні не визначено чіткі критерії, які мають вивести туристичну сферу Карпатського регіону на відповідний рівень, саме це зумовило виконання даного дослідження. В статті розглянуто та визначено системні проблеми, що пов'язані з Covid-19, які створюють негативні тенденції використання туристично-рекреаційного потенціалу Карпатського регіону.

Практичне значення. На основі моделювання та аналізу визначено які основні сфери впливають на туристичну сферу як таку і в якій мірі, виокремлено області найбільшого впливу та сектори впливу в межах Карпатського регіону. Виділено функції туристичної сфери та основні чинники які на впливають на її розвиток і трансформацію а також які заходи необхідно впроваджувати для покращення ситуації у зв'язку з Covid-19. Встановлено напрямки, у яких найбільш доцільне застосування корегування дій для підвищення туристичного потенціалу Карпатського регіону. Результати дослідження розроблені для планування регіональними державними структурами програми розвитку туристичної сфери в контексті розвитку Об'єднаних територіальних громад. Виокремлено географічні особливості туристичної сфери, на які потрібно звернути найбільшу увагу при аналізі виходу туристичної сфери з кризи спричиненої COVID-19.

Ключові слова: туристична сфера, туризм, COVID-19, пандемія, Карпатський регіон.

UDC 911.3

<https://doi.org/10.17721/2308-135X.2020.61.3-12>

Mashika Hanna Vasylyivna,
Doctor of Geographical Sciences, Associate Professor
Nych Tetyana Vasylyivna,
Candidate of Geographical Sciences

Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine,
e-mail: mashika.g.v.@i.ua

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv,
Ukraine, e-mail: tatyana2510@ukr.net

SOCIO-ECONOMIC VECTORS OF TOURIST SPHERE DEVELOPMENT OF THE CARPATHIAN REGION IN THE CONDITION OF THE COVID-19 PANDEMIC

The aim of the article is to analyze the existing approaches to understanding the way out of the crisis in the Carpathian region caused by the COVID-19 pandemic, to determine the positioning of the tourism sector and its position relative to other natural and geographical areas, highlighting its main functions and problems. Development of directions and prospects of development of the tourist sphere of the Carpathian region.

Method. The study was conducted on the basis of the analysis of available literature sources on this topic and the application of a spherical approach to the analysis of the positioning of the tourist sphere of the Carpathian

region and the definition of its components. Existing domestic and foreign literary sources and the ratio of these concepts within this literature on COVID-19 are studied.

Results. Theoretical and methodological problems of comparing concepts related to the tourism sector of the Carpathian region, its elements and their interchangeability and interconnectedness during the COVID-19 pandemic have been studied. The scheme of exit of the tourist sphere and its components from the crisis is offered. Based on the spherical approach, a model of the tourism sector in the post-COVID-19 period is proposed, which we consider as a model formed within the model territory - the Carpathian region, taking into account the following elements: socio-demographic, socio-spiritual, political-economic, natural- ecological, information and technical. Within each element that has a significant impact on the tourism sector, there are three main vectors that have the greatest impact on the tourism sector.

Scientific novelty. The need for this study is due to the fact that despite the effects and to date it is not possible to fully assess the effects and effects of COVID-19. To date, there are no clear criteria that should bring the tourism sector of the Carpathian region to the appropriate level, this is what led to the implementation of this study. The article considers and identifies systemic problems related to Covid-19, which create negative trends in the use of tourist and recreational potential of the Carpathian region.

Practical significance. Based on modeling and analysis, the main areas that affect the tourism sector as such and to what extent are identified, the areas of greatest influence and sectors of influence within the Carpathian region are identified. The functions of the tourism sector and the main factors that affect its development and transformation, as well as what measures need to be implemented to improve the situation in connection with Covid-19. The directions in which the most expedient application of adjustment of actions for increase of tourist potential of the Carpathian region is established are established. The results of the study are designed for regional government agencies to plan a program for the development of tourism in the context of the development of the United Territorial Communities. The geographical features of the tourism sector are highlighted, which need to be paid the most attention when analyzing the exit of the tourism sector from the crisis caused by COVID-19.

Key words: tourism sphere, tourism, COVID-19, pandemic, Carpathian region.

Постановка наукової проблеми. Пандемія коронавірусу Covid-19 нищівно відбилася на туристичній сфері Карпатського регіону. При цьому особливо постраждав туристичний бізнес в гірських регіонах.

Літературні джерела та публікації з теми статті в основному стосуються особливостей та характеристики сфери туризму в період пандемії COVID-19 в Україні на основі матеріалів звітів аналітично-дослідницькою організації Hotel & Destination Consulting (HDC), дистанційної всеукраїнської науково-практичної конференції «Український туризм в умовах корона та пост корона вірусного періоду: антикризові сценарії, міжнародний досвіду, кращі практики» (Київський національний університет). [16, 17].

Метою статті є проведення аналізу існуючих підходів до розуміння виходу з кризової ситуації Карпатського регіону спричиненої пандемією Covid-19, визначення позиціонування туристичної сфери. Виокремити її основних функцій та проблем що заважають належному виходу з кризової ситуації. Розробка напрямків та перспектив розвитку туристичної сфери Карпатського регіону.

Виклад основного матеріалу. Територія Карпатського регіону визначається наступними особливими рисами: кліматичні умови, географічне розташування, депресивність територій, різноманітність рекреаційно-туристичних ресурсів та екосистеми.

Законом України «Про статус гірських населених пунктів в Україні»[1] (1995 р.) визначено актуальність державної підтримки розвитку туристичної галузі у гірських районах. «...для забезпечення соціально-економічного розвитку населених пунктів, яким надано статус гірських, держава гарантує ... фінансування заходів для ... розвитку та використання туристичних, рекреаційних і лікувальних можливостей гірського регіону...».

Об'єктивними передумовами визначення виходу з кризи туристичної сфери Карпатського регіону: наявність унікальних лікувальних мінеральних джерел, які можуть задовольнити потреби більше 7 млн. осіб. Наприклад, у Львівській області розташоване найбільше в Україні родовище озокериту – Бориславське (видобувається близько 700 т медичного озокериту щороку); рекреаційно-туристична ємність території Карпатського регіону – до 8 млн туристів та до 12 млн екскурсантів; розвиток активного туризму. Наприклад, ВК «Буковель» (Івано-Франківська область), НСБ «Гисовець» (с. Сколе, Львівська область), ГЛСК «Красія» (Закарпатська область); транспортно-географічне положення. Наприклад, Львівська область - проходять три міжнародних транспортних коридори (МТК № 3 Берлін-Дрезден-Вроцлав-Львів-Київ; МТК № 5 Трієст-Любляна-Бухарест-Будапешт-Львів; МТК Європа-Азія). Закарпатська область МТК № 5 (Критський) за маршрутом Лісабон-Трієст-Любляна-Будапешт-Київ-Волгоград, який сполучає

західно- і східно- європейські автодорожні, залізничні та річкові національні мережі у напрямку Європа-Азія.

Облаштування безпечних пунктів пропуску згідно санітарно-епідеміологічних норм та дотримання норм проекту «Підтримка ЄС у зміцненні інтегрованого управління кордонами в Україні (EU4IBM)». Наприклад, Закарпатська область (16 пунктів пропуску та митних постів, з яких 9 міжнародні, 6 – міждержавних та 8 пунктів спрощеного переходу); Львівська область (8 міжнародних пунктів перетину кордону); Чернівецька область (19 пунктів перетину кордону, з яких – 10 міжнародні, міждержавні – 1). [15, 17, 22].

Оцінити структуру туристичного процесу, засобів розміщення, санаторно-курортних закладів Карпатського регіону допоможуть наступні показники, які згруповані нижче.

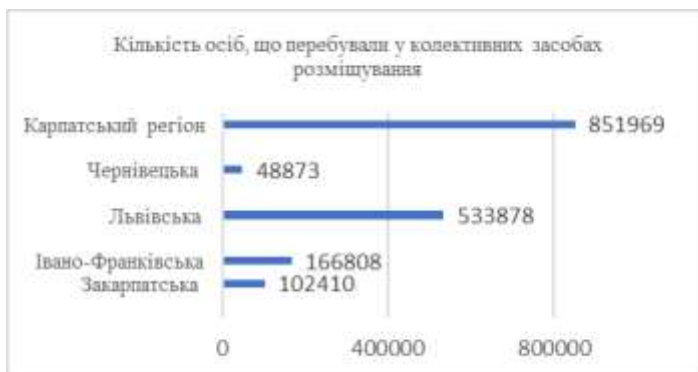
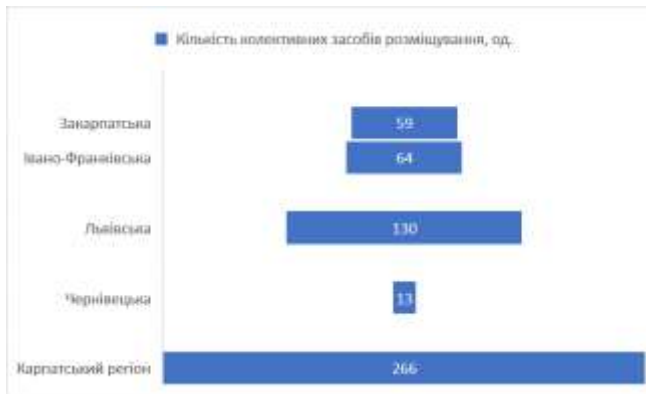

Рис.1. Колективні засоби розміщення (юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб), 2019 р. за даними [1,7, 12, 19].

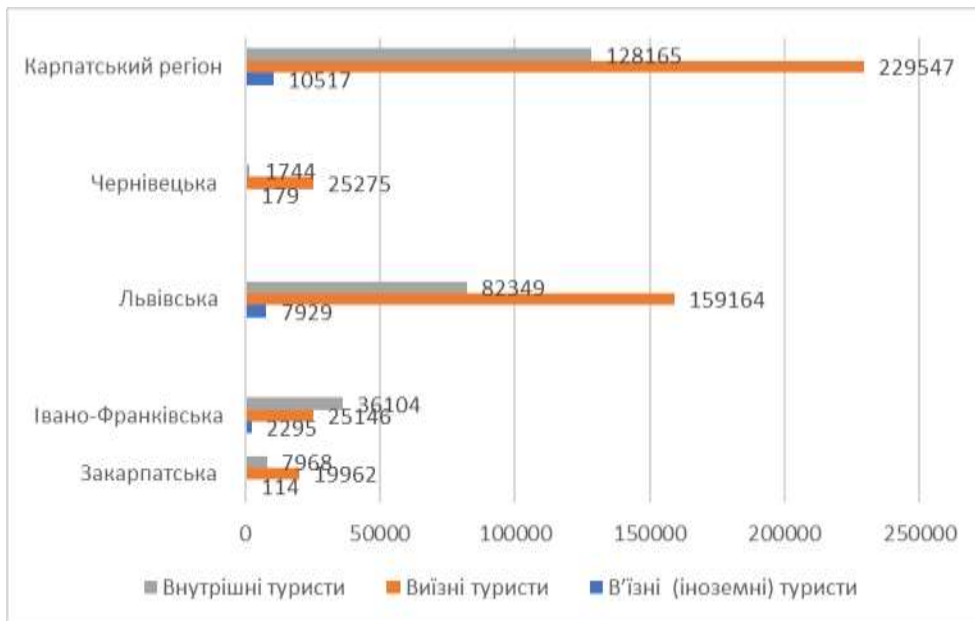
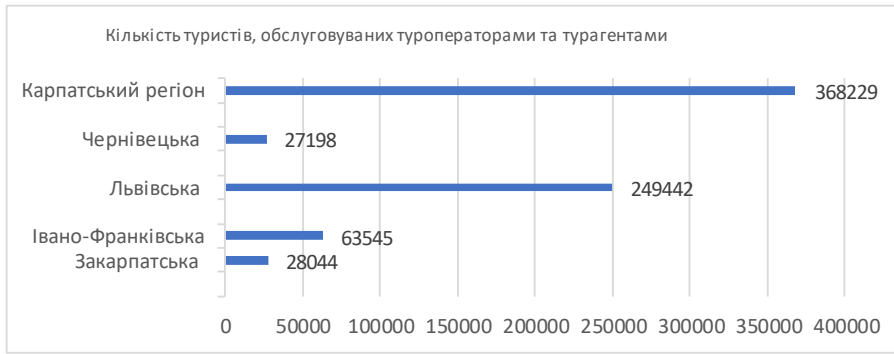

Рис.2 Структура кількості туристів, обслуговуваних туроператорами та турагентами, за видами туризму, осіб, 2019, за даними [2, 8, 10, 20].

Рис. 3. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, 2019 р., за даними [3,9, 13, 21].

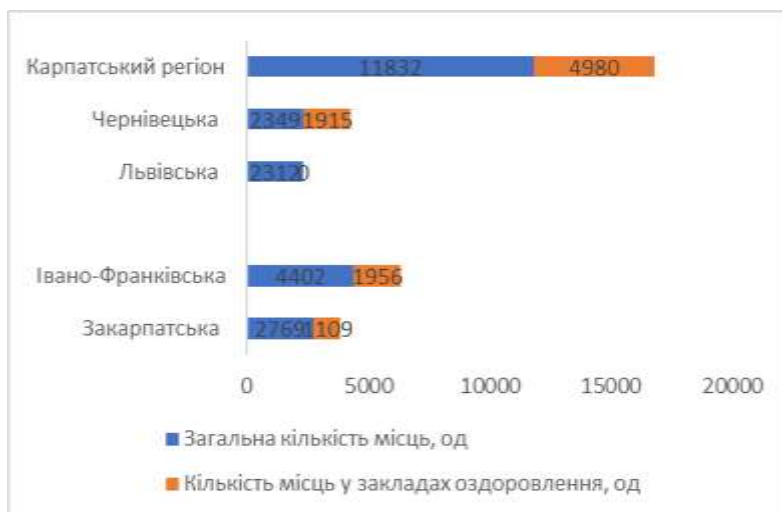

Рис. 4 Місткість дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, 2019 р., за даними [3,9, 13, 21]

Рис. 5. Кількість дітей, які перебували у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, 2019 р., за даними [3,9, 13, 21]

Рис.6 Структура санаторно-курортних та оздоровчих закладів, 2017 р., за даними [4,6, 11, 18].

Рис. 7. Місткість закладах санаторно-курортних та оздоровчих закладах, 2017р., за даними [4,6, 11, 18]

Аналізуючи вищеподані показники, можна зробити наступні висновки: досліджуваний регіон володіє достатньою матеріально-технічною базою для забезпечення туристів – кількість готелів та аналогічних засобів розміщення, кількість номерів; області регіону мають високий потенціал для модернізації санаторно-курортних закладів.

- Переорієнтація туристичного потоку на внутрішній ринок за рахунок інформаційно-рекламної діяльності з популяризації пам'яток історії, культури та архітектури (етнічні звичаї і обряди, народні промисли (ліжникарство, лозоплетіння, різьба по дереву, ткацтво, вівчарство, автентична кухня та ін.), місцевий етнічний фольклор. Наприклад, найбільша концентрація даних об'єктів на території Львова, Жовкви, Підгірців, Галича, Ужгорода, Мукачева, Хотина, Чернівців.

- Переорієнтація ринку праці внаслідок пандемії спричиненої COVID-19 – відсутність стабільної роботи та зростанню зайнятості місцевого населення в туристичній сфері.

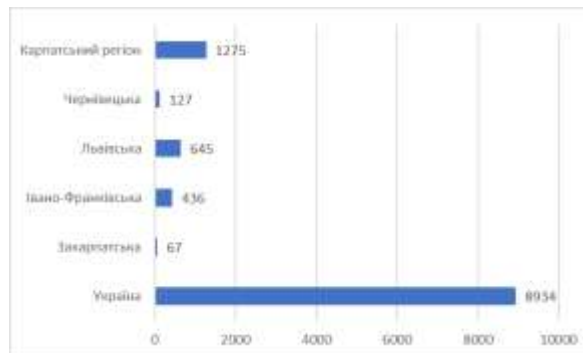

Рис. 8. Середньооблікова кількість штатних працівників суб'єктів туристичної діяльності, 2018 р., осіб, за даними [22]

Суб'єкти туристичної діяльності Карпатського регіону забезпечують роботою майже 1300 осіб, зокрема у Львівській області майже 645 осіб, у Закарпатській 62 осіб, у Івано-Франківській – 436 осіб, у Чернівецькій – 127 осіб. Відсутність стабільної роботи обумовлює й низький рівень освіти та матеріального добробуту жителів гірських районів Регіону, враховуючи низькі показники оплати праці, високий рівень безробіття, обмежений вибір видів господарської економічної діяльності, брак інвестиційних коштів тощо ускладнюють процес використання існуючих переваг Карпатського регіону. В той же час, спостерігаємо достатню кількість потенційної робочої сили для туристичної сфери. Саме тому розвиток туризму, мотивуватиме підвищенню рівню освіти. У даному контексті актуальним стає туристична освіта для потреб туристичної сфери. Відмітимо, що у Львівській області зайняті у закладах туристичної сфери приблизно 1,3% від загальної кількості зайнятого населення області, в інших областях Карпатського регіону цей показник був значно нижчий: у Закарпатській – 0,4%, у Івано-Франківській та Чернівецькій – 0,3% відповідно. 66,2% зайнятих у рекреаційно-туристичному комплексі Карпатського регіону працювали в санаторно-курортних і оздоровчих закладах, четверта частина (25,5%) найманих працівників припадала на готельне господарство, решта (8,3%) – на заклади з організації подорожувань. [15,17, 22]

Особливості функціонування працівників суб'єктів туристичної діяльності в Карпатському регіоні в розрізі областей.

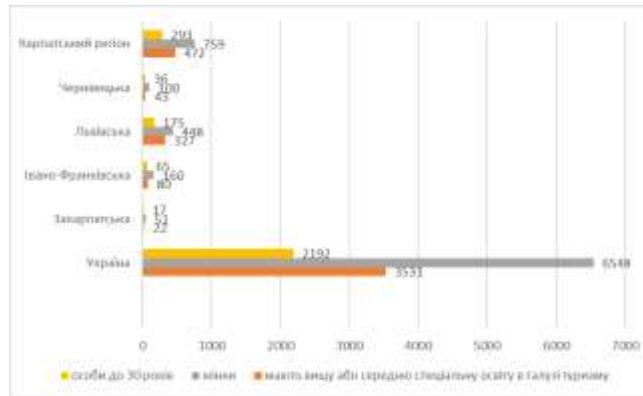

Рис. 9. Структура кількості штатних працівників суб'єктів туристичної діяльності, 2018, осіб, за даними [22]

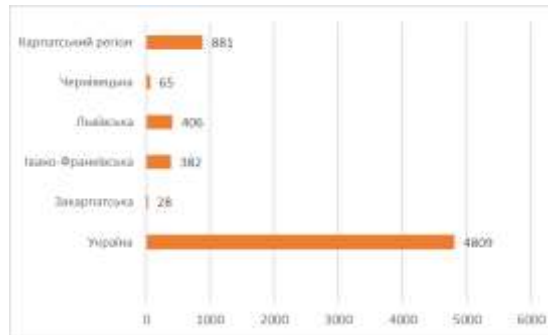

Рис 10. Середньооблікова кількості штатних працівників туроператорів, із загальної кількості суб'єктів туристичної діяльності, 2018, осіб, за даними [22]

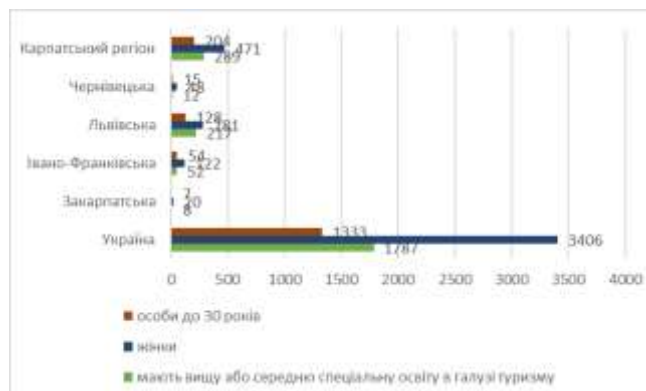

Рис. 11. Структура середньооблікова кількості штатних працівників туроператорів, із загальної кількості суб'єктів туристичної діяльності, 2018 р., осіб, за даними [22]

Географія та туризм

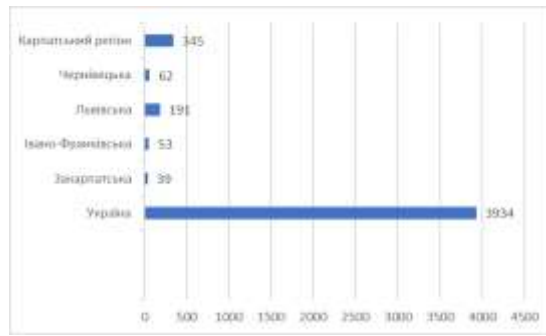

Рис. 12. Середньооблікова кількості штатних працівників турагентів, із загальної кількості суб'єктів туристичної діяльності, 2018 р., осіб, за даними [22]

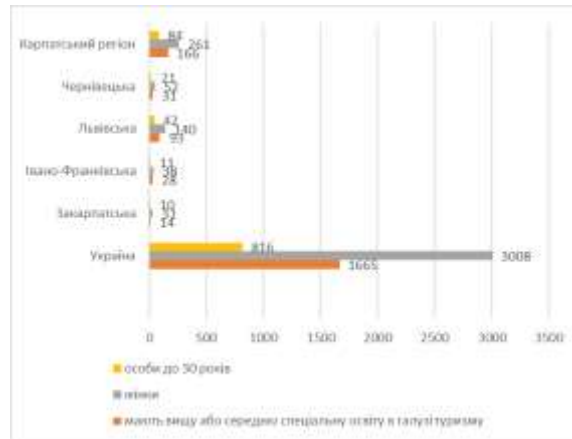

Рис. 13. Структура штатних працівників турагентів, із загальної кількості суб'єктів туристичної діяльності, 2018 р., осіб за даними [22]

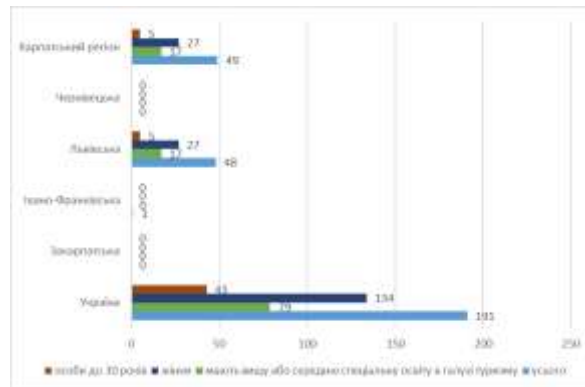

Рис. 14. Середньооблікова кількість штатних працівників суб'єктів, що здійснюють екскурсійну діяльність, із загальної кількості, 2018, осіб, за даними [22]

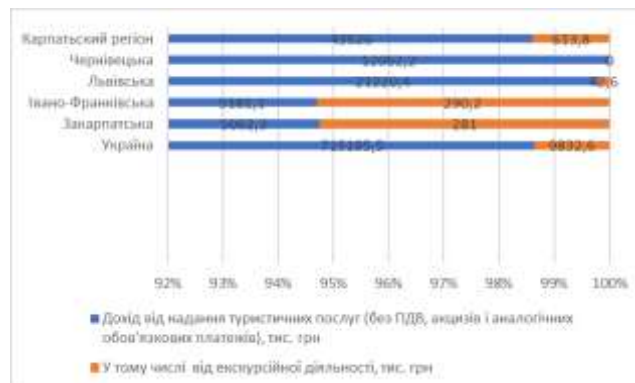

Рис. 15. Доходи турагентів, 2018, за даними [22]

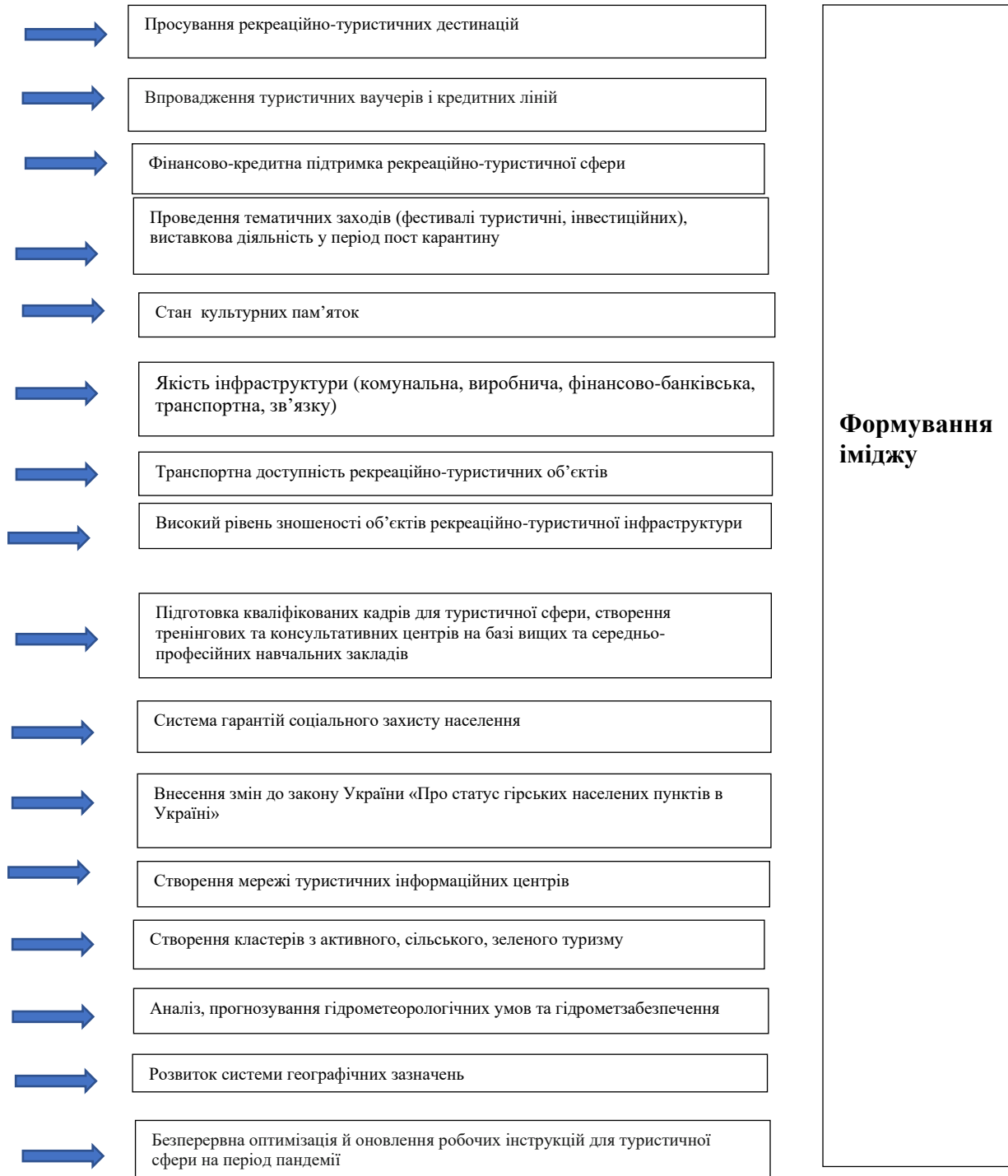

Рис. 16. Вектори розвитку туристичної сфери Карпатського регіону з урахуванням пандемії COVID-19

Важливо внести оперативні зміни з урахуванням епідеміологічної ситуації в регіональні програми та стратегії розвитку туризму в областях Карпатського регіону, враховуючи не лише пріоритетність розвитку туризму та рекреації, але й необхідність розвитку конкретних видів туризму (зеленого, сільського, санаторно-курортного, оздоровчого, екстремального, розвиток екологічної освіти), які є складовими процесів соціально-економічного розвитку регіону.

Втім, до системних недоліків більшості програм і стратегій регіонального розвитку Карпатського регіону, слід віднести відсутність обґрунтування конкретних напрямів (механізмів та інструментів) стимулювання розвитку туристичної сфери у гірських районах цих територій, визначення внутрішніх джерел їх фінансування. Як приклад, варто відмітити Швейцарсько-український проект FORZA – проект розвитку лісового господарства на Закарпатті, який

передбачає розвиток туризму на базі лісових екосистем, підтримку у впровадженні кластерного менеджменту в Львівській, Закарпатській, Івано-Франківській, Чернівецькій областях, кластер народних промислів «Сузір'я» (Івано-Франківська обл.). [15,17, 22]

З метою усунення системних перешкод та створення сприятливого інституційно-організаційного середовища для підвищення ефективності використання рекреаційно-туристичного потенціалу гірських районів Карпатського регіону проводиться значна робота. Але в достатній мірі програми тимчасово не реалізуються за браком коштів. Для розв'язання проблем Карпатського регіону важливе значення має механізм залучення інвестицій. Тому, нами запропоновано механізм залучення інвестицій у туристичну сферу на прикладі закладів розміщення (рис.17).

Рис. 17 Механізм залучення інвестицій у туристичну сферу на прикладі закладів розміщення

В даному механізмі, в майбутньому, варто додати вплив економічних інструментів – сталі інвестиції, які дозволять узгодити інтереси інвесторів, держави і населення в Карпатському регіоні. Стале інвестування є вигідним для всіх гравців ринку в період виходу з кризи – фінансова вигода, не забруднюється навколишнє середовище, дотримуються стандарти у трудовій сфері, соціальна відповідальність, розробка стратегії й індикатори сталого інвестування, спрощене ліцензування, «зелений коридор» для кваліфікованого персоналу, фіскальні, фінансові та інші пільги.

Нині, на нашу думку, пріоритетної розробки та реалізації регіональних програм розвитку туристичної сфери Карпатського регіону потребують наступних акцентів: реструктуризація туристичних продуктів операторів внутрішнього і в'їзного туризму в умовах корона- та пост корона вірусного періоду, врахування можливостей та ризиків для еногастрономічних турів, діяльність професійного громадського руху із створення та просування туристичних продуктів на сільських територіях Карпатського регіону у пост коронавірусний період; формування конкурентоздатного фахівця сфери туризму для потреб подолання наслідків пандемії та глобальної економічної кризи, з використанням сучасних платформ та сервісів дистанційного навчання.

Висновки. Запропоновано наступні узагальнені вектори розвитку туристичної сфери Карпатського регіону: зміцнення матеріально-ресурсної бази об'єктів туристичної сфери, розширення фінансування навчальних закладів туристичного профілю; зростання числа молодих

кадрів туристичної сфери; запровадження спільних наукових робіт із ОТГ – розробка проекту та просування регіональних програм розвитку туризму; удосконалення стратегічних дій (рекламно-інформаційні, кадрові, фінансове забезпечення розвитку туристичної сфери Карпатського регіону), запропоновано стимули щодо виходу з кризи туристичної сфери, враховуючи активізацію державно-приватного партнерства та формування привабливого інвестиційного середовища для реалізації інфраструктурних, інвестиційних проектів у сфері туризму та рекреації Карпатського регіону.

Список використаних джерел

1. Закарпатська область. Колективні засоби розміщування(юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/turism/zasob_rozm.pdf
2. Закарпатська область. Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/turism/tur_potoki.pdf
3. Закарпатська область. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/turism/zakl_ozdor.pdf
4. Закарпатська область Санаторно-курортні та оздоровчі заклади[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/turism/sanatorij.pdf>
5. Зелений туризм»-2020: іноди – як варіант для «карантинного» усамітнення[Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3058062-zelenij-turizm2020-inodi-ak-variant-dla-karantinnogo-usamitnenna.html>
6. Івано-Франківська область. Санаторно-курортні та оздоровчі заклади[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/T3.HTM
7. Івано-Франківська область. Колективні засоби розміщування[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/T4.HTM
8. Івано-Франківська область. Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/T1.HTM
9. Івано-Франківська область. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/T6.HTM
10. Львівська область. Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/year/2018/t249918_1.pdf
11. Львівська область. Санаторно-курортні та оздоровчі заклади [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/year/2011/t249911_3.pdf
12. Львівська область. Колективні засоби розміщування [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/year/2019/t249919_4.pdf
13. Львівська область. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку[Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/year/2012/t249912_5.pdf
14. Колективні засоби розміщування Чернівецької області [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwJvt622_pbvAhVmXoUKHck2CSQQFjACegQIAhAD&url=https%3A%2F%2Fwww.0372.ua%2Fnews%2F2469583%2Fskilki-kolektivnih-zasobiv-rozmisuvanna-funkcionovalo-na-bukovini-u-2018-roci&usg=AOvVaw1GdNUEqevLfzRcV9uC59bc
15. Механізми забезпечення ефективного використання туристично-рекреаційного потенціалу гірських районів західних регіонів України". Аналітична записка [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://niss.gov.ua/en/node/1177>.
16. Проект програми дистанційної всеукраїнської науково-практичної конференції «Український туризм в умовах корона та пост корона вірусного періоду: антикризові сценарії, міжнародний досвід, кращі практики» [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://geo.knu.ua/images/kafedra/geography_of_Ukraine/KonferenzKK_Programa.pdf
17. Пандемія COVID-19 та її наслідки у сфері туризму в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-COVID19-Report-UKR.pdf>
18. Чернівецька область. Санаторно-курортні та оздоровчі заклади [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/statinf/tur/san.htm>
19. Чернівецька область. Колективні засоби розміщування [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/statinf/tur/kolek.htm>
20. Чернівецька область. Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/statinf/tur/trs.htm>
21. Чернівецька область. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/statinf/tur/dit.htm>
22. Tur dil 18.[ls [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwidhcfutMTvAhVMtIsKH S0GDA0QFjACegQIAxAD&url=https%3A%2F%2Fukrstat.org%2Fuk%2Foperativ%2Foperativ2019%2Ftyr%2Ftyr_dil_18.xls&usg=AOvVaw0683PQM6rAglCbzoUq2IPO

References

1. Zakarpats'ka oblast'. Kolektyvni zasoby rozmishhuvannya(yurydychni osoby, vidokremleni pidrozdily yurydychnykh osib) [Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu: http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/turism/zasob_rozm.pdf
2. Zakarpats'ka oblast'. Kil'kist' turystiv, obslugovanyx turoperatoramy ta turagentamy, za vydamy turyzmu [Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu:http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/turism/tur_potoki.pdf
3. Zakarpats'ka oblast'. Dytyachi zaklady ozdorovlennya ta vidpochynku, yaki pracuyvaly vlitku[Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu: http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/turism/zakl_ozdor.pdf
4. Zakarpats'ka oblast' Sanatorno-kurortni ta ozdorovchi zaklady [Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu: <http://www.uz.ukrstat.gov.ua/statinfo/turism/sanatorij.pdf>
5. Zelenyj turyzm»-2020: inodi – yak variant dlya «karantynnoho» usamitnennya[Elektronnyj resurs]. Rezhym dostupu: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3058062-zelenij-turizm2020-inodi-ak-variant-dla-karantinnogo-usamitnenna.html>

6. Ivano-Frankivs'ka oblast'. Sanatorno-kurortni ta ozdorovchi zaklady [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: http://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/T3.HTM
7. Ivano-Frankivs'ka oblast'. Kolekty`vni zasoby` rozmishhuvannya [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: http://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/T4.HTM
8. Ivano-Frankivs'ka oblast'. Kil`kist` tury`stiv, obslugovany`x turoperatoramy` ta turagentamy`, za vy`damy` tury`zmu [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: http://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/T1.HTM
9. Ivano-Frankivs'ka oblast'. Dy`tyachi zaklady` ozdorovlennya ta vidpochy`nku, yaki pracuyvaly` vlitku [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: http://www.ifstat.gov.ua/EX_IN/T6.HTM
10. L`vivs'ka oblast'. Kil`kist` tury`stiv, obslugovany`x turoperatoramy` ta turagentamy`, za vy`damy` tury`zmu [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/year/2018/t249918_1.pdf
11. L`vivs'ka oblast'. Sanatorno-kurortni ta ozdorovchi zaklady` [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/year/2011/t249911_3.pdf
12. L`vivs'ka oblast'. Kolekty`vni zasoby` rozmishhuvannya [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/year/2019/t249919_4.pdf
13. L`vivs'ka oblast'. Dy`tyachi zaklady` ozdorovlennya ta vidpochy`nku, yaki pracuyvaly` vlitku [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/year/2012/t249912_5.pdf
14. Kolekty`vni zasoby` rozmishhuvannya Chernivecz`koyi oblasti [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjVt622_pbvAhVmXoUKHck2CSQQFjACegQIAhAD&url=https%3A%2F%2Fwww.0372.ua%2Fnews%2F2469583%2Fskilki-kolektivnih-zasobiv-rozmisuvanna-funkcionovalo-na-bukovini-u-2018-roci&usg=AOvVaw1GdNUEqevLfzRcV9uC59bc
15. Mexanizmy` zabezpechennya efekty`vnoho vy`kory`stannya tury`sty`chno-rekreacijnogo potencialu girs`ky`x rajoniv zaxidny`x regioniv Ukrainy`. Analit`chna zapy`ska [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: <https://miss.gov.ua/en/node/1177>
16. Proekt programy` dy`stancijnoyi vseukrayins`koyi naukovy`-prakty`chnoyi konferenciyi «Ukrayins`ky`j tury`zm v umovax korona ta post korona virusnogo periodu: anty`kry`zovi scenariyi, mizhnarodny`j dosvidu, krashhi prakty`ky`» [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: https://geo.knu.ua/images/kafedra/geography_of_Ukraine/KonferenzKK_Programa.pdf
17. Pandemiya COVID-19 ta yiyi naslidky` u sferi tury`zmu v Ukraini [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-COVID19-Report-UKR.pdf>
18. Chernivecz`ka oblast'. Sanatorno-kurortni ta ozdorovchi zaklady` [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/statinf/tur/san.htm>
19. Chernivecz`ka oblast'. Kolekty`vni zasoby` rozmishhuvannya [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/statinf/tur/kolek.htm>
20. Chernivecz`ka oblast'. Kil`kist` tury`stiv, obslugovany`x turoperatoramy` ta turagentamy`, za vy`damy` tury`zmu [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/statinf/tur/trs.htm>
21. Chernivecz`ka oblast'. Dy`tyachi zaklady` ozdorovlennya ta vidpochy`nku, yaki pracuyvaly` vlitku [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/statinf/tur/dit.htm>
22. [Tur dil 18.\[ls](#) [Elektronny`j resurs]. Rezhy`m dostupu: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwidhcfutMTvAhVMtIsKHS0GDA0QFjACegQIAxAD&url=https%3A%2F%2Fukrstat.org%2Fuk%2Foperativ%2Foperativ2019%2Ftyr%2Ftyr_dil%2Ftur_dil_18.xls&usg=AOvVaw0683PQM6rAgICbzUoQ2iPO